

Christoffer af Bayerns breve 1440–1448 vedrørende hans bayerske stamhertugdømme = Die Briefe Christoffers von Bayern 1440–1448 über sein bayrisches Stammherzogtum. Udgivet ved JENS E. OLESEN af Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie. Kbh., 1986. 240 s. 1 kort. 195 kr.

Allerede i sin disputats fra 1980 gjorde Jens E. Olesen brug af en del hidtil utrykte og i beskedent omfang udnyttede kilder til belysning af Christoffer af Bayerns styrelse af sine sydtyske besiddelser, som han havde arvet da hans fader, hertug Johan 3. af Neumarkt, døde i 1443. Det er i det væsentlige disse breve, som Olesen hermed har udgivet.

Hvert enkelt af de 111 trykte breve ledsages af en redegørelse for opbevaringssted, skrive-materiale og beseglingsforhold. I den forbindelse er seglene søgt identificeret. At en diplomatarisk redegørelse er relevant og ikke blot pedanteri, turde et eksempel vise. Kong Christoffers gælds-brev til hertug Balthazar af Schlesien-Sagan fra 8. oktober 1445 opbevares i Rigsarkivet i København under den mindre heldige betegnelse Ny kronologisk række nr. 3544. Kristian Erslev tvivlede på, at brevet havde været udleveret, hvilket man forstår, når man ser Repertoriets oplysning om proveniensen: Kongens arkiv (1. rk. nr. 7556). Jens E. Olesen har imidlertid overflødiggjort denne tvivl, idet han har fremdraget et brev (nr. 61a), hvori hertugen i juni 1460 anmoder byrådet i Lübeck om fortsat at opbevare kong Christoffers gælds-brev.

Udgiveren synes ved trykningen af teksterne nøje at have fulgt forlæggene, og det er selvfølgelig prisværdigt. Men det forekommer mig dog omstændeligt og forstyrrende for læsningen, når overstregede, overflødige ord gengives på lige fod med meningsgivende (f.eks. det overstregede »sollen« l. 41 i nr. 69, der tilmed kun er overleveret gennem en afskrift). Og når forkortelserne er opløst, kan man undre sig over, at f.eks. xpi ikke er opløst, men forklaret i parentes (f.eks. nr. 64 l. 26).

Bogens kvaliteter overgår dog langt denne kritik. Man må ønske en publikation af disse breve velkommen, da de kan kaste nyt lys over en række forhold, der »har betydelig interesse ved en vurdering af regeringsstyrelsens indretning i Norden under Christoffer af Bayern« (s. 11). I en lærd indledning, der også er oversat til tysk, argumenterer Jens E. Olsen på baggrund af de fremlagte breve og inddragelse af omfattende nordisk og (til tider vanskeligt tilgængelig) tysk litteratur for, at det kejserlige kancelli i Tyskland har været forbillede for Christoffer af Bayerns indretning af kancelliet i Danmark. Arbejdet med bogen lettes af en stamtavle, et kort over Oberpfalz og et person- og stedregister.

Aage Andersen

Lexicon mediae latinitatis Danicae, auctore Franz Blatt, composuerunt Bente Friis Johansen, Holger Friis Johansen, Peter Terkelsen aliique. Udgivet af PETER TERKELSEN og OTTO STEEN DUE. Fasc. 1: A – axis. Århus 1987. Århus universitetsforlag. xxii + 69 s. 247,75 kr.

I dobbeltspaltet opsætning som andre ordbøger af tilsvarende karakter er den danske del af arbejdet med at forny og forbedre det glossarium over middelalde-